

POSTER – INOVATIVNO UČILO**Tatjana Ferjan**

V prispevku želim predstaviti vlogo in pomen posterja. Pokazala naj bi predvsem, kaj je poster, kdaj ga sestavimo, kako ga oblikujemo in čemu služi.

Poster je snovna (tekstovna, slikovna in grafična) predstavitev določene vsebine. Prikaže bistvo neke naloge oziroma študije. Je rezultat samostojnega dela posameznika ali skupine. Ta inovativna metoda, ki je manj znana, pri učencih zbuja večje ali manjše zanimanje in jih spodbuja. Poster je lahko odraz največje kakovosti učnega dela. Učenec tako aplicira teoretična spoznanja in od abstraktnega mišljenja preide h konkretnim nalogam. Pokazeta se njegova samostojnost in ustvarjalnost.

Izdelavo posterjev smo spremljali deset let v več razredih. Posterje smo analizirali in jih med seboj primerjali, tu pa podajamo rezultate te dolgoletne raziskave.

Poster kot inovacija. Poster poznamo že dolgo (na primer plakat pri referatu, zbiranju gradiva ...), a tokrat ga je učenec prvič samostojno izdelal, tako po metodični, metodološki kot po vsebinski plati. Sam ga je moral sestaviti in grafično opremiti ter kar najbolj predstaviti bistvo vsebine. Gre torej za nov splet znanj. Zaradi izbora posebnih metod postanejo vsebine širše. Učenec jih izbira sam; sam pride tudi do sklepov in jih predstavi na posterju. Tako si izdelava novo učilo.

Priprava. Sestavni del raziskovalne naloge je lahko tudi poster. Učencem je treba dati navodila, kakšen naj bo njegov izgled in kaj naj na njem predstavi. Pri teoretični pripravi na izdelavo posterja ločimo več stopenj:

- razlaga metod dela,
 - snovna navodila,
 - tehnična navodila,
 - navodila za potek dela,
 - navodila za predstavitev posterja.
- Pri sestavi posterja je več stopenj:
- odločitev zanj,
 - vsebinska zasnova kot rezultat obravnavane snovi,
 - grafična zamisel (razdelitev vsebin na tekstovni in slikovni del, razporeditev na papirju, naslov, črke ...)
 - izbira papirja (barva, velikost),
 - priprava na predstavitev.

Važno je bolj ali manj sproščeno delo učencev. Učitelj nadzoruje potek dela, neposredno in posredno spremlja aktivnost učencev in jih sproti pripravlja na uresničitev in predstavitev. Na tej stopnji učitelj in učenec spoznata uspešnost dela.

Poster – rezultat »raziskovalnega« učenja. Posterji so rezultat raziskovalnega učenja pri sodobnem pouku. Učenje je lahko indirektno (ob knjigah, kasetah, računalniškem gradivu), direktno (na terenu) ali kombinirano (pri raziskovalnih nalogah).

Analiza upoštevanih posterjev je pokazala:

- poster pri referatu (delo ob knjigah) je rezultat povzetka snovi, slike so kopije slik iz knjig oziroma raznih prospektov,
- poster pri raziskovalnem procesu je rezultat samostojne raziskave: učenci na primer opazujejo vreme, zato so na posterju slike iz časopisov (prognostične karte) in na osnovi podatkov o temperaturah in padavinah samostojno izdelani klimogram; v drugih primerih pa do vseh podatkov pride učenec sam in sam izdelava tudi slike oziroma fotografije.

Pri izdelavi posterja je učenec zelo motiviran, saj želi določeno vsebino čimbolje predstaviti. Poster mu je pri tem v veliko pomoč. Motivacija sloni na tekmovalnem delu v razredu in tudi med razredi; posterje namreč med seboj primerjamo. Motivacija je dvojna: čimbolje predstaviti snov in biti čimboljši v tekmi med avtorji posterjev.

V posterju se odražajo inovativnost, znanje in grafično-umetnostne sposobnosti učencev (nadarjenost za likovno izražanje), pokaže pa se tudi smisel za zajetje bistva vsebine in za jasno in pregledno grafično predstavitev. Uspešnost je odvisna od uporabnosti posterja. Kakovosten poster je primerno učilo oziroma pripomoček ob branju referata ali razlaga določene snovi v več razredih.

Rezultati. Številni poskusi v več razredih so o posterju kot inovativnem učilu dali naslednje ugotovitve:

- učenci ustvarjalno delajo,
- sami izluščijo bistvo snovi,
- so domiselni pri sestavi posterja,
- zavzemajo kritično stališče do besedila in vsebine raziskave in to izrazijo v posterju,
- besedilo, slike in grafe postavijo v medsebojne odnose,
- samostojno gledajo na celoto, ki jo predstavlja poster kot uspešno novo učilo.

Za učence je izdelava posterja zahtevna. Lahko ga sestavijo s pomočjo literature, samostojnega opazovanja ali kot rezultat raziskovalne naloge. Po-

goj za uspešno sestavo posterja je razumevanje snovi, ločevanje bistvenega od nebistvenega, ugotovitev medsebojnih odnosov, tako, da grafično predstavijo obravnavano snov. Pri tem so miselno aktivni in samostojni. Mišljenje, ki se razvija, je kreativno. Razvija se tudi geografsko mišljenje, saj morajo učenci razumeti soodvisnosti.

Pri izdelavi posterja opazimo:

- zanimanje, tekmovalen duh,
- prilagojenost vsakemu učencu,
- angažiranost glede na sposobnosti in s tem razlikovanje.

Poster odraža znanje in sposobnosti učencev, odvisen pa je tudi od narave vsebin. Ocena koristnosti takega dela temelji na zanimivosti prikaza snovi, samostojnosti in kakovosti posterja. Aktivnost učencev je dokaz, da je metoda s posterji uspešna. Za geografijo so posterji priporočljivi, ker s pomočjo grafov in slik, ki jih vključujejo, dajejo prostorsko predstavo problema oziroma obravnavane snovi.

čih ciljno usmerjene regionalne geografije, o regionalni identiteti, o odnosih med planiranjem in naseljenostjo, o rekreacijskih navadah slovenskega prebivalstva in o razvoju turistične infrastrukture, pa o vprašanju regije in kompleksnega regionalnega razvoja na primeru regije Spessart ter o razvojnih tendencah prostorskih struktur konec 20. stoletja. Ob tako aktualni tematiki kar naprej zmanjkuje časa za tokrat še posebej polemično razpravo.

Spotoma smo slovenski geografi opravili še enodnevni obisk Univerze v Regensburgu, tako da je skupina Borut Belec, Andrej Černe, Anton Gosar, Matjaž Jeršič, Marjan M. Klemenčič, Mirko Pak in Marjan Ravbar kar dodobra izrabila kratek študijski obisk v Nemčiji od 20. do 24. novembra 1996. V Frankfurtu predstavljeni referati bodo tiskani v inštitutskem glasilu »Materialien«, kar je le še dodaten dokaz koristnosti dolgoletnega mnogovrstnega in živahnega sodelovanja.

MEDINŠTITUTSKI GEOGRAFSKI SEMINAR V FRANKFURTU Mirko Pak

Predmet medinštitutskega geografskega seminarja v Frankfurtu je bila ciljno usmerjena regionalna geografija.

V ospredju dvodnevnega posvetovanja, ki ga je v okviru dolgoletnega sodelovanja Oddelka za geografijo Filozofske fakultete Univerze v Ljubljani in Geografskega inštituta Univerze v Frankfurtu organiziral slednji ob sodelovanju kolegov z Inštituta za geografijo v Ljubljani in Pedagoške fakultete v Mariboru, so bila teoretična razmišljanja o vsebini in značaju ciljno usmerjene regionalne geografije ob konkretnih primerih. Sledeč teoretsko-metodološki zasnovi ciljno usmerjene regionalne geografije je Klaus Wolf prvi dan pripravil terenski ogled izstopajočih oblik urbanizacije in suburbanizacije Frankfurta in njegovega obmestja. Nadvse zanimiv ogled vodilnih točk tako pomembnega velemesta je Wolf sklenil s prikazom rezultatov aplikativne študije lokacije infrastrukturnega središča za okrog 10 km daleč raztezajoče se univerzitetne ustanove od Bockenheima na zahodnem obrobju mestnega središča do novih sosesk na severnem obrobju mesta.

Drugi dan srečanja so slovenski in nemški kolegi predstavili vrsto referatov o teoretskih izhodiš-

GEOGRAFSKO DRUŠTVO MARIBOR V PRVI POLOVICI LETA 1997 Ana Vovk

Na občnem zboru članov društva 16. januarja 1997 je predsednik društva Branko Vaupotič pregledno predstavil aktivnosti, pri katerih so sodelovali člani društva v preteklem letu. Blagajnik Zdravko Petrič je prikazal finančno poslovanje društva, nato pa smo sprejeli načrt dela za tekoče leto 1997. Poudarek pri aktivnosti društva je na pripravi in izvedbi predavanj s strokovno geografsko vsebino. Vključeni so tudi terensko delo in ekskurzije, ki omogočajo neposredno spoznavanje in uporabo metod v pokrajini.

Od februarja do junija potekajo v okviru mariborskega geografskega društva naslednje aktivnosti:

- februar: dr. Ana Vovk: Terensko delo na Peloponezu (predstavitev metod in rezultatov terenskega dela študentov geografije z Dunaja, spremljano z diapozitivi),
- marec: Davorin Urih: Slovenski geografi v Avstraliji (diaprojekcija ekskurzije profesorjev geografije preteklo leto po Avstraliji),
- april: dr. Borut Belec in mag. Uroš Horvat: S poti po zahodnem delu Združenih držav Amerike,
- maj: Helena Cizej in Suzana Košir: Tajska (geografska predstavitev današnje Tajske),